

NORGES HØYESTERETT

Den 31. oktober 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matheson, Noer og Bull i

HR-2011-02024-U, (sak nr. 2011/832), sivil sak, anke over dom:

A (advokat John Christian Elden)

mot

B (advokat Olav Dybsjord – til prøve)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Høyesteretts ankeutvalg tillot 27. juni 2011 fremmet anken fra A over Borgarting lagmannsretts dom 11. februar 2011 i sak nr. 10-024400ASD-BORG/01 mot B for så vidt gjaldt lagmannsrettens avgjørelse av det omstøtelsesspørsmålet som inngikk i saken. Anketillatelsen er avgrenset til spørsmål om avvisning på grunn av reglene om tvungen prosessfellesskap, nærmere bestemt om saken skulle ha vært avvist fordi A og Bs mor C ikke var trukket inn i saken som saksøkt. Saken er berammet til 10. november 2011.
- (2) I prosesskriv 23. oktober 2011 har A fremlagt som nye bevis dokumenter vedrørende arbeider han skal ha utført for sine foreldre C og D. Det er anmodet om utvalgets samtykke til fremleggelse etter tvisteloven § 30-7 første ledd. Det er videre fremlagt skriftlig forklaring fra E datert 20. oktober 2011, og samtidig anmodet om bevisopptak av henne. Det er anført at bevisene må tillates ført, da et sentralt spørsmål ved Høyesteretts behandling av anken vil bli hvorvidt overdrager (C i uskifte) har mottatt noe vederlag i forbindelse med overføringen som kreves omstøtt, og at lagmannsrettens dom ”inneholder få eller ingen konkrete beskrivelser av de vederlag som C og D i følge de inngåtte avtaler har mottatt”. Det er videre varslet at den ankende part vil vise et videoklipp under ankeforhandlingen, men at det ikke antas nødvendig å be om samtykke til å vise dette, da videoklippene har vært et sentralt bevis i underinstansene.
- (3) A har nedlagt slik påstand:

”1. Det gjennomføres bevisopptak av E.

2. A tillates å fremlegge saksdokumenter for arbeid utført for C og D.”

- (4) B har i prosesskriv 25. oktober 2011 motsatt seg kravet om fremleggelse av dokumentene. Det er i den forbindelse i korte trekk vist til at bevisene er ment å underbygge at ankende part har ytet vederlag i form av juridisk bistand for de overførte verdier fra uskifteboet, noe som er et nytt tvistetema. Uansett er anførselen om bistand i form av juridisk karakter grunnløs og uten betydning for saken. En fremleggelse av dokumentene er kun egnet til en unødvendig vidløftiggjøring av saken.
- (5) B har videre motsatt seg bevisopptak av E og bedt om at den skriftlige forklaringen tas ut av sakens dokumenter, jf. tvisteloven § 21-12. Det er anført at forklaringen omfattes av § 30-7, og uansett ikke er egnet til å styrke avgjørelsesgrunnlaget nevneverdig, jf. § 21-7 andre ledd bokstav b. Videre er det ikke anledning til å vise videoklippet. En redigert versjon av videoopptakene utgjør et nytt bevis etter tvisteloven § 30-7, og heller ikke dette beviset er egnet til å styrke avgjørelsesgrunnlaget nevneverdig, jf. § 21-7 andre ledd bokstav b.
- (6) B har nedlagt slik påstand:
- ”1. A tillates ikke å fremlegge saksdokumenter for arbeid utført for C og D.
2.1 Utenrettslig forklaring fra E av 20.10.2011 tillates ikke fremlagt.
2.2 Forutsatt ankeutvalgets tillatelse gjennomføres bevisopptak av E.
3. Avspilling av videoopptak fra samtaler mellom A og hans tidligere avdøde mor, C, under ankeforhandlingen for Høyesterett, tillates ikke.”**
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* behandler først spørsmålet om fremleggelse av nye dokumentbevis. Når det er gitt samtykke til fremme av anken etter tvisteloven § 30-4, kan nye bevis ikke gjøres gjeldende uten at særlige grunner taler for det, jf. tvisteloven § 30-7 første ledd. Det sentrale vurderingstemaet ved avgjørelsen om ”særlige grunner” taler for å tillate nye bevis, er om de bevis som ønskes ført, vil medføre noen endring av sakens karakter eller vidløftiggjøring av saken, jf. Rt. 2010 side 1369 avsnitt 11.
- (8) De dokumenter som ønskes fremlagt, skal vise at den ankende part i perioden 1991-2002 utførte advokattjenester for sine foreldre, noe som hevdes å inngå i det vederlag A mener å ha ytet for de hyttetomtene som ble overført til ham fra hans mor før hun døde. Det vises til en avtale om overdragelse av hyttetomtene i februar 2007, der det blant annet heter at A har ”hjulpet oss med mange ting vedrørende X/hyttetomtene/selvangivelser m.m.”. Dette skal, etter det utvalget forstår, underbygge at det foreligger et gavesalg, ikke en ren gave. Avtaleteksten for øvrig dreier seg – i likhet med en ”avtale om pleie og stell”, som inneholder en lignende formulering og er av samme dato – først og fremst om hjelp og støtte i det daglige i forbindelse med foreldrenes sykdom, og et løfte fra den ankende part om fremtidig pleie og stell så lenge moren levde. Det konkluderes så fra morens side med at ”på denne bakgrunn er det ikke mer enn rett og rimelig at jeg yter noe tilbake”.
- (9) Ankeutvalget bemerker at dette er dokumenter som har foreligget hele tiden, og i og for seg kunne ha vært fremlagt allerede for lagmannsretten i forbindelse med den ankende parts avvisningspåstand der. Grunnlaget for påstanden om avvisning var Høyesteretts dom i Rt. 2010 side 1361. Denne dommen ble avsagt 4. november 2010, altså ca. to måneder før hovedforhandlingen i lagmannsretten startet. Dokumentene kunne under enhver omstendighet

ha vært fremlagt i forbindelse med anken til Høyesterett. Ankeutvalget bemerker videre at partene under forberedende rettsmøte i saken 19. august 2011 ble foreholdt at Høyesterett var opptatt av de prinsipielle spørsmål omkring tvungent prosessfellesskap og dermed ikke ønsket for mye bevisføring. Fremleggelse nå, ikke lenge før ankeforhandlingen i Høyesterett, vil i praksis gjøre det svært vanskelig for ankemotparten å føre eventuelle bevis til underbygging av sitt syn på saken. På denne bakgrunn finner ankeutvalget at det ikke foreligger særlige grunner som taler for å tillate dokumentene fremlagt.

- (10) A har videre begjært bevisopptak av E. Hun er As tidligere samboer og arbeidet som hans advokatsekretær i årene 1992-1998. E vitnet for tingretten, og hennes forklaring utgjør således ikke nytt bevis. Samtykke etter tvisteloven § 30-7 er da ikke nødvendig, jf. HR-2010-225-F, kjennelse av saksforberedende dommer. Etersom ankemotparten har motsatt seg fremleggelse av en utenrettslig erklæring fra henne, må et avhør skje i form av bevisopptak. Hensikten med E' forklaring er etter det ankeutvalget forstår, å underbygge at det som sies om bistand, hjelp og støtte i avtalene som det er referert til ovenfor, faktisk er korrekt. Dette gjelder også den juridiske bistand som er omtalt ovenfor.
- (11) Ankeutvalget peker på at de to avtalene først og fremst viser til hjelp og støtte i det daglige i forbindelse med foreldrenes sykdom, og et løfte om fremtidig pleie og stell så lenge moren levde, som vederlag for de hyttetomtene som ble overført til A. Den juridiske bistand som hevdes å være ytet i årene 1991-2002 inngår i denne sammenheng i formuleringen "hjulp oss med mange ting". Det er med andre ord ikke slik at anførselen om vederlag står og faller med den juridiske bistand som hevdes å være ytet i årene 1991-2002.
- (12) Lagmannsretten uttaler videre følgende om den hjelp og støtte som for øvrig er ytt fra A overfor moren:
- "Lagmannsretten legger på bakgrunn av bevisførselen til grunn at det gjennom partenes oppvekst og frem mot 2007 var et godt forhold mellom dem, og at begge hadde et godt forhold til mor. Lagmannsretten legger videre til grunn at A tok seg mye av og hjalp sine foreldre gjennom farens sykdom i 2003, og at han etter farens død gjorde en betydelig innsats med å ta seg av sin mor. Dette gjaldt spesielt i 2007 da moren ble svekket pga. sykdom. As støtte og bistand var vesentlig større enn Bs."**
- (13) I anketilsvaret gjøres det generelt gjeldende at lagmannsretten bygger på en korrekt bevisbedømmelse.
- (14) Ankeutvalget kan da ikke se at den forklaring som E vil kunne gi, er egnet til å styrke avgjørelsesgrunnlaget nevneverdig for så vidt gjelder det spørsmål Høyesterett skal avgjøre, nemlig spørsmålet om avvisning. Begjæringen om bevisopptak av E tas etter dette ikke til følge, jf. tvisteloven § 21-7 annet ledd bokstav b.
- (15) A har endelig varslet at han ønsker å vise syv av 15 videoklipp som også har vært vist for tidligere instanser. Klippene vil bli tilpasset det spørsmål som skal behandles i Høyesterett og skal etter det som er oppgitt, vise Cs reaksjon og svar på kravet om omstøtelse.
- (16) Ankeutvalget bemerker at dette i og for seg reiser spørsmål om i hvilken grad en nyredigering av videoopptak innebærer at det foreligger nye bevis, slik ankemotparten har anført. Ankeutvalget finner det ikke nødvendig å gå inn på dette. Ankeutvalget forstår det slik at A vil hevde at hans mor reagerte mot omstøtelse og forsøke å understøtte dette gjennom videoklippene, mens B, under henvisning blant annet til at de relevante videoopptakene er gjort rett før morens død, vil hevde at dette må ses på bakgrunn av at hun var sterkt svekket og

manipulert av A – noe lagmannsretten, etter å ha sett alle videoene, for øvrig har lagt til grunn for så vidt gjelder realiteten i omstøtelsesspørsmålet. Tatt i betraktning at saken for Høyesterett er avgrenset til å gjelde spørsmålet om avvisning på grunn av tvungent prosessfellesskap og forutsettes konsentrert om de prinsipielle spørsmål, kan ankeutvalget ikke se at en avspilling av videoklippene vil styrke Høyesteretts avgjørelsesgrunnlag nevneverdig. Avspilling av videoklippene tillates derfor ikke, jf. tvisteloven § 21-7 annet ledd bokstav b.

(17) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

1. A tillates ikke å fremlegge nye saksdokumenter for arbeid utført for C og D.
2. Det foretas ikke bevisopptak av E.
3. Utenrettslig forklaring fra E av 20. oktober 2011 tas ut av sakens dokumenter.
4. Avspilling av videoopptak av C tillates ikke.

Ragnhild Noer
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: